

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Morozov O. G., Papazjan S.G., Sahabutdinov A. Zh. Foton-Express 2019. №6(158). Pp.79-80.
2. Niemi T., Uusimaa M., Ludvigsen H. IEEE Photonics Technology Letters. 2001. Vol. 13, №12. pp.1334-1336.
3. Van Wiggeren G.D., Motamedi A.R., Baney D.M. IEEE Photonics Technology Letters. 2003. Vol. 15, №2. pp.263-265.
4. Qing T., Li S., Xue M., Pan S. Optics Letters 2016. Vol. 41, №15. pp.3671-3674.
5. Xue M., Pan S.L., Gu X.W., Zhao Y. J. Journal of the Optical Society of America B 30 2013. Vol. 30, №4. pp.928-933.
6. Morozov O. G., Nureev I. I., Sakhabutdinov A. J. Ultrahigh-resolution optical vector analysis // Photonics-2020. - Vol. 7, №14.

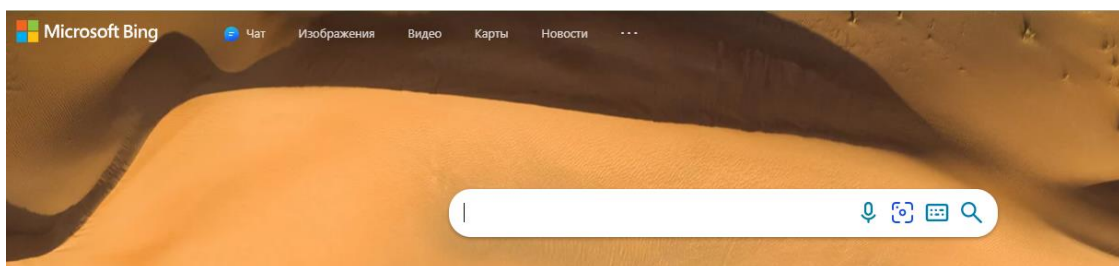
SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BING INTERNET QIDIRUV TIZIMI

Risqaliyev Jaxongir Dadajon o'g'li,
Abdiraximov Amriddin Abdiraximovich
Ichki ishlar vazirligi Malaka oshirish instituti
jaxongir.tmi93@gmail.com

Annotatsiya: Axborot texnologiyalari rivojlangan asrda insonlarni qiziqtirayotgan ma'lumotlarni qisqa fursatlarda topish hamda aniq natijalar olish ehtiyoji ortmoqda. Bunda albatta internet qidiruv tizimlaridan foydalanish eng maqbul tanlovdir. Qidiruv tizimlari yordamida turli veb-saytlardan kerakli ma'lumotlarni sanoqli soniyalar ichida qidirish va ulardan foydalanish mumkin bo'ladi. Albatta, internet tarmog'ida turli xil ko'rinishda axborotlar ko'plab topiladi. Bu esa axborotlar ichidan kerakli bo'lgan ma'lumotlarni topish muammosini keltirib chiqaradi. Foydalanuvchi ma'lumotlarni izlayotganda mavjud internet qidiruv tizimlarini imkoniyatlarini bilish juda muhim hisoblanadi.

Kalit so'zlar: Bing qidiruv tizimi, sun'iy intellekt, ChatGPT.

Microsoft Bing (Bing nomi bilan tanilgan) - Microsoft kompaniyasiga tegishli veb-qidiruv tizimidir (1-rasm). Bing qidiruv tizimlari ichida bozor ulushi bo'yicha dunyoda Google qidiruv tizimidan keyin ikkinchi o'rinda turadi [1]. Googlening soyasida qolib ketayotganiga qaramay, Microsoft o'zining qidiruv taklifini

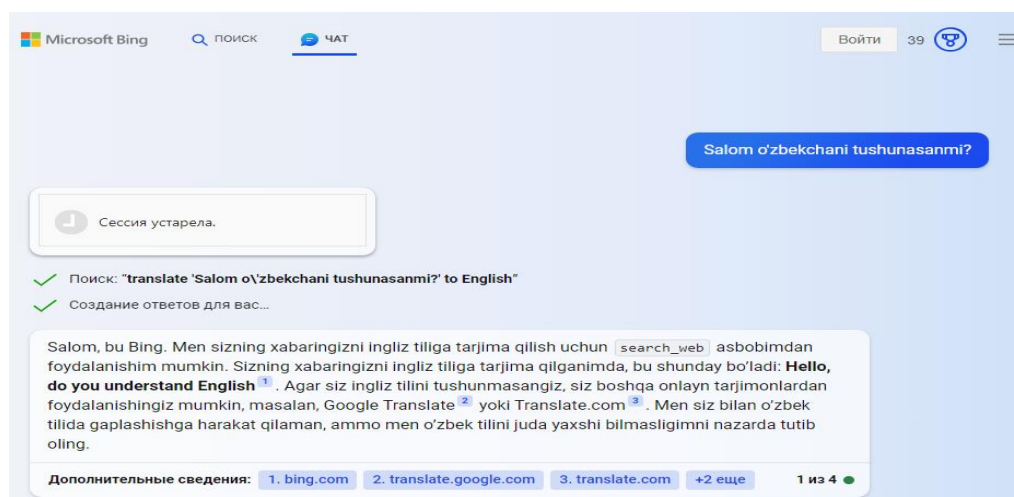
1-rasm. Bing qidiruv tizimi interfeysi

kengaytirmoqda va ayniqsa pulli qidiruvda ajoyib natijalarga erishdi. Google Adsning Bing ekvivalenti Microsoft Advertising sezilarli yutuqlarga erishdi va 2022-yilning 4-choragida kompaniyaning umumiy daromadi 12 foizga oshib, 51,9 milliard dollarga yetdi [2].

Agar foydalanuvchi Microsoft hisob qaydnomasiga ega bo'lsa, Bing qidiruv tizimi bilan tizimga kirishi mumkin. Agar shunday qilinsa, sahifaning yuqori o'ng burchagidagi mukofotlar belgisi hajmi kattalashganini sezish mumkin. Bing yordamida qidirish, Microsoft do'konida xarid qilish, Xbox o'ynash, viktorina va so'rovnomalar o'tkazish va hokazolar orqali ball to'plash mumkin. Ballarni xayrli ish uchun berish, tanlovda qatnashish yoki sovg'a kartasini xarid qilish orqali ishlatish mumkin.

Bing qidiruv tizimi ham Googlega o'xshab matn, video, tasvir va yangiliklarni qidirishga imkon beradi. Bing va Google qidiruv natijalari deyarli bir-biridan farq qilmasada, Bing natijalarni vizual jihatdan yaxshiroq taqdim etadi. Google bilan taqqoslaganda, Bing foydalanuvchilarga to'liqroq takliflar beradi. Google to'rtta variantni taqdim etganda, Bing esa mijozlarga sakkizta variantni taqdim etadi. Bu, ayniqsa, boshqa elementlarni yoki noyob g'oyalarni qidirish uchun avtomatik to'ldirishdan foydalanganda qulaydir. Bingning video qidiruvi Googleden ancha yuqoridir. Bu ikkita qidiruv tizimi o'rtasidagi muhim farqdir. Kichkina eskizlari bo'lgan filmlar ro'yxatini ko'rsatish o'rniga, u katta eskizlar ro'yxatini ko'rsatadi. Bu Bingdan chiqmasdan videolarni tomosha qilish imkonini beradi. Boshqa videolardan birini bosganingizda, oldindan ko'rishni ko'rasiz [3].

Microsoft o'zining Bing qidiruv tizimini ChatGPTga suyanagan holda sun'iy intellekt bilan ta'minladi (2-rasm) [4]. Microsoft kompaniyasi 2023-yil fevral oyi boshida o'zining Bing qidiruv tizimini yangi versiyasini taqdim etdi, uning ajoyib xususiyati ChatGPT, OpenAI ning GPT-4 ga qaraganda ilg'or texnologiyalar bilan ta'minlangan sun'iy intellekt chatbotidir. Bu esa Bing Googleden ustunroq bo'lgan qidiruv tajribasini taqdim etish potentsialiga ega bo'lishi va qidiruv gigantining o'nlab yillar davomidagi hukmronligini tortib olishi mumkin.

2-rasm. Bing chatboti interfeysi

Bing Chat yordamida sun'iy intellekt chatbotiga savollar berish va asl manbalarga havola qilingan izohlar bilan insonga o'xshash batafsil javoblarni olish

mumkin. Internetga, xususan, Bingga ulanganligi sababli, u eng so‘nggi ma’lumotlarni taqdim etish imkoniyatiga ega, bu ChatGPTning bepul versiyasi maqtanmaydigan yana bir qobiliyatdir.

ChatGPT - bu murakkab chatbot bo‘lib, u 2022-yil noyabr oyi oxirida iste’molga chiqarildi va butun dunyo bo‘ylab mashhurlikka erishdi. Sun’iy intellektga asoslangan chatbot qisman qiziqarli she’rlar yoki kitob yaratishi, ovqatlanish rejalarini tuzishi, so‘ralgan murakkab turdagi savollarga bir necha soniya ichida ishonchli javob berishi tufayli ommaviy mavzuga aylandi. Uning asosidagi texnologiya mutlaqo yangi emas, lekin hali hech bir chatbot ChatGPT singari asosiy maftunkorlikni qo‘lga kiritgan olmadi.

Buning sababi, OpenAI GPT-3.5 til modeli atrofida ajoyib foydalanuvchi tajribasini yaratganligi.

Microsoft kompaniyasi sun’iy intellekt modelini Bing qidiruv tizimi uchun ham tadbiq etdi, bu esa yigirma yil ichida katta yutuqqa olib keldi. Sun’iy intellekt bilan qidiruv so‘rov natijalari aniqroq bo‘ldi.

Microsoft kompaniyasi OpenAI bilan hamkorlikda zararli kontentdan himoyalash uchun himoya choralarini ham qo‘llashni maqsad qildi [5]. Microsoft kompaniyasi jamoasi sun’iy intellekt tamoyillariga muvofiq noto‘g‘ri ma’lumot va dezinformatsiya, kontentni bloklash, ma’lumotlar xavfsizligi va zararli yoki kamsituvchi kontentni targ‘ib qilishning oldini olish kabi muammolarni hal qilish ustida ishlamoqda.

Xulosa qilib aytganda, Bing qidiruv tizimi dunyoda eng yaxshi qidiruv tizimiga aylanishi dargumon. Buning sababi, Google ko‘plab qurilmalarda standart qidiruv tizimi sifatida o‘z mavqeini saqlab qolish uchun milliardlab dollar sarflaydi. Lekin Microsoft kompaniyasi yangi texnologiyalar ustida ishlashni to‘xtatgani yo‘q, balki yaqin kelajakda yangi texnologiyalar Bing qidiruv tizimini nufuzini oshirishda xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. <https://www.adcore.com/blog/2022-top-7-best-search-engines-in-the-world/>
2. <https://www.impressiondigital.com/blog/bing-differ-google/>
3. <https://uz.gadgetarq.com/ish/texnologiya/qanday-qilib-odamlarga-bing-qidiruv-tizimini-yoqtirish-mumkin/>
4. <https://www.terabayt.uz/uz/post/bing-qidiruv-tizimi-chatgpt-yordamida-googleni-ortda-qoldiradi>
5. <https://blogs.microsoft.com/blog/2023/02/07/reinventing-search-with-a-new-ai-powered-microsoft-bing-and-edge-your-copilot-for-the-web/>